

á, að hann eigi rétt til bóta, þar sem skipstjóri lét hjá líða að kalla hann til vinnu eða hafa tal af honum og láta hann vita, að fjarvistir hans yrðu látnar varða ráðningarslitum. Bæturnar, sem stefnandi á rétt til, nema kaupir vélstjóra í einn mánuð samkv. 13. gr. sjómanna-laga. Og þar sem upplýst er, að vélstjórinn, sem tók við af stefnanda, hafði kr. 3.845,98 í kaup fyrir tímavinnu og aflahlut til 10. marz 1952, virðist bótaupphæðin, sem stefnandi fer fram á, geta staðizt. Niðurstaða málsins verður því sú, að stefndir verða in solidum dæmdir til að greiða stefnanda kr. 3.597,75 ásamt 6% ársvöxtum frá 10. marz 1952 til greiðsludags, en eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður falli niður.

Stefnandi á sjóveðrétt í m/b Hellisey, VE. 2, fyrir hinum tildæmdu fjárhæðum.

Því dæmist rétt vera:

Stefndir, Guðlaugur Halldórsson og eigendur Hraðfrysti-stöðvar Vestmannaeyja, þeir Ágúst Matthíasson, Gísli Þorsteins-son og Þorsteinn Sigurðsson, greiði in solidum stefnanda, Oddsteini Friðrikssyni, kr. 3.597,75 ásamt 6% ársvöxtum frá 10. marz 1952 til greiðsludags.

Málskostnaður fellur niður.

Stefnandi á sjóveðrétt í m/b Hellisey, VE. 2, fyrir hinum tildæmdu fjárhæðum.

Föstudaginn 12. marz 1954.

Nr. 24/1950. Ingvar Brynjólfsson (Sigurður Ólason)
gegn

Gunnari Guðmundssyni og Finni Thorlacius
(Gunnar Þorsteinsson).

Dóminn skipuðu hinir reglulegu dómara Hæstaréttar.

Endurgreiðslukrafa.

Dómur Hæstaréttar.

Áfrýjandi hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 2. marz 1950. Krefst hann sýknu af kröfum stefndu í málinu og málskostnaðar úr hendi þeirra í héraði og hér fyrir dómi eftir mati Hæstaréttar.

Stefndu krefjast staðfestingar á héraðsdómi og málskostnaðar fyrir Hæstarétti úr hendi áfrýjanda eftir mati dómsins.

Eftir uppsögu héraðsdóms hafa aðiljar komið fyrir dóm og gefið skýrslur um málsatvik. Hafa skýrslur þessar verið lagðar fram í Hæstarétti svo og ýmis önnur ný málsgögn.

Bæjarráð Reykjavíkur samþykkti hinn 30. maí 1947 að gefa áfrýjanda kost á að taka á leigu lóðina nr. 95 við Langholtsveg til að reisa á henni íbúðarhús. Þetta samþykki bæjarráðs var m. a. þeim skilyrðum bundið, að byggingarnefnd hefði samþykkt teikningu að húsinu og að byrjað yrði á grefti á lóðinni fyrir 1. ágúst 1947, svo og, að kjallari hússins yrði steiptur eða gólf 1. hæðar fullgert, ef húsið yrði kjallaralaust, innan mánaðar frá þeim tíma, enda yrði ekki fyrr gerður lóðarsamningur við áfrýjanda. Ef framangreindum skilyrðum yrði ekki fullnægt, skyldi bæjarráði heimilt að leigja öðrum lóðina.

Samþykkt bæjarráðs var tilkynnt áfrýjanda með bréfi borgarstjóra Reykjavíkur 31. maí 1947.

Áfrýjandi fékk stefnda Finn Thorlacius til að gera uppdrátt að íbúðarhúsi og bílskúr á lóðinni. Kveðst áfrýjandi ekki muna örugglega, hversu háa fjárhæð hann greiddi Finni fyrir uppdráttinn, en það muni ekki hafa verið undir kr. 3.000,00 samtals. Stefndi Finnur kveðst hafa fengið greiðslu fyrir uppdráttinn, en ekki muna fjárhæðina.

Hinn 22. ágúst 1947 tilkynnti borgarstjóri áfrýjanda, að byggingarnefnd hefði samþykkt að veita byggingarleyfi, og hinn 20. september sama ár galt áfrýjandi byggingarleyfisgjaldið, kr. 269,00, og fékk þá byggingarleyfið og uppdrátt að byggingunni með árituðu samþykki byggingarnefndar. Sama dag galt áfrýjandi bæjarsjóði kr. 30,00 fyrir leyfi til að grafa í götu fyrir holræsi og fyrir vinnu og efni við tengingu þess.

Hinn 11. júní 1948 framseldi áfrýjandi stefndu rétt sinn til lóðarinnar nr. 95 við Langholtsveg og til að reisa á henni íbúðarhús samkvæmt hinum samþykktu uppdrætti. Skyldu stefndu fá afsal fyrir lóðinni, þegar þeir hefðu lokið við að steypa neðri hæð hússins. Skýrir áfrýjandi svo frá, að hann hafi þá jafnframt afhent stefndu hinn samþykktu uppdrátt, og hefur því ekki verið andmælt. Fyrir réttindi þessi greiddu stefndu áfrýjanda kr. 4.000,00. Kveðst áfrýjandi hafa haft

hliðsjón af útlögðum greiðslum fyrir uppdrátt og byggingarleyfi, er hann ákvað andvirðið, auk þess sem hann hafi ætlað sér lítils háttar þóknun fyrir umstang við útvegum lóðar og byggingarleyfis. Sama dag og aðiljar gerðu samning þenna sótti áfrýjandi um fjárfestingarleyfi til byggingar íbúðarhússins, og var tilætlun aðilja, að stefndu nytu góðs af því, ef það fengist, en með bréfi Fjárhagsráðs 21. júlí 1948 var synjað um fjárfestingarleyfi.

Pegar aðiljar gerðu ofangreindan samning, hafði áfrýjandi ekki enn hafið undirbúning að byggingu á lóðinni, og ekki hófust stefndu heldur handa um slíkar framkvæmdir, eftir að þeir höfðu fengið lóðarréttindin framseld. Hinn 17. júlí 1948 tilkynnti borgarstjóri áfrýjanda, að bæjarráð hefði daginn áður samþykkt að afturkalla fyrirheit sitt um lóðarleiguna, þar sem áfrýjandi hefði ekki fullnægt settum skilyrðum um byggingarfrest. Þrátt fyrir þetta virðast bæjaryfirvöld þó hafa fallið síðar á frekari frest, því að hinn 11. maí 1949 tilkynnti borgarstjóri áfrýjanda af nýju, að bæjarráð hefði samþykkt að afturkalla úthlutun lóðarinnar, með því að ekkert hefði verið unnið að byggingarframkvæmdum, enda þótt byggingarfrestir væru löngu liðnir.

Stefndu hafa í máli þessu flutt það fram sem rök fyrir endurgreiðslukröfu sinni, að áfrýjanda muni hafa verið óheimilt að framselja lóðarréttindin, og auk þess hafi hann verið búinn að fyrirgera rétti til lóðarinnar, er samningur aðilja var gerður, þar sem hann hefði ekki fullnægt skilyrðum bæjarráðs um framkvæmdir á lóðinni innan tilskilins frests.

Stefndi Gunnar hefur lýst því í aðiljaskýrslu, að áfrýjandi hafi sýnt stefndu við samningsgerðina gögn varðandi lóðarréttindin. Mátti þeim því vera ljóst, hvernig réttindum áfrýjanda var háttað, enda eru stefndu báðir vegna atvinnu sinnar fróðir um byggingarmálefni í Reykjavík. Bendir ekkert til þess, að áfrýjandi hafi beitt stefndu nokkrum blekkingum um þessi efni. Stefndu hafa ekki leitt í ljós, að áfrýjandi hafi verið óheimilt að framselja þeim rétt sinn með fyrirheiti um fullkomið afsal síðar, er lóðarleigusamningur væri fenginn. Ekki hafði bæjarráð, er samningur aðilja var gerður, neytt

heimildar til að taka lóðina af áfrýjanda, og má ætla eftir gögnum málsins, að lóðarúthlutunin hefði verið látin haldast, ef hafizt hefði verið handa um framkvæmdir á lóðinni á árinu 1948. Og þar sem stefndu var eða mátti vera kunnugt um heimildir áfrýjanda til lóðarinnar, þegar samningur var gerður, og áfrýjandi tókst ekki á hendur ábyrgð á því, að bæjarráð afturkallaði ekki lóðarúthlutunina, þá geta þær málsástæður stefndu, sem hér hafa verið ræddar, ekki leitt til þess, að þeim verði játaður endurgreiðsluréttur.

Þá hafa stefndu haldið því fram, að áfrýjandi hafi lofað þeim, er samningurinn var gerður, að útvega fjárfestingarleyfi til byggingar á lóðinni, og þar sem hann hafi vanefnt þessa skyldu, eigi þeir rétt til að rifta samningnum og fá endurgreitt fé það, er þeir greiddu áfrýjanda. Í hinum skriflega samningi aðilja er ekki minnt á fjárfestingarleyfi, og áfrýjandi hefur ákveðið andmælt því, að hann hafi ábyrgzt stefndu útvegun þess. Hafa stefndu ekki fært sönnur á þessa staðhæfingu sína. Verður endurgreiðsluréttur því ekki á því reistur, að áfrýjandi hafi vanefnt samningsskyldur að þessu leyti.

Samkvæmt því, sem að framan greinir, ber að sýkna áfrýjanda af endurgreiðslukröfu stefndu.

Áfrýjandi kom ekki fyrir dóm í héraði, og verður kröfu hans um málskostnað fyrir héraðsdómi því ekki sinnt. Hann hefur ekki fært sönnur á, að lögmæt forföll hafi hindrað hann frá því að koma fyrir héraðsdóm. Hefur hann með vanrækslu sinni um þingsókn þar valdið því, að mál þetta var þar eigi skýrt svo sem átt hefði að vera. Af þessum sökum og með hliðsjón af kröfugerð og málaefnum stefndu þykir rétt, að hvor aðilja beri sinn kostnað af málinu fyrir Hæstarétti.

Dómsorð:

Áfrýjandi, Ingvar Brynjólfsson, á að vera sýkn af kröfum stefndu, Gunnars Guðmundssonar og Finns Thorlacius, í máli þessu.

Aðiljar beri hvor um sig kostnað sinn af málinu fyrir Hæstarétti.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 3. desember 1949.

Mál þetta, sem dómtekið var 3. f. m., hafa Gunnar Guðmundsson, skála nr. 13 við Háteigsveg, og Finnur Thorlacius, Garðastræti 9, hér í bæ, höfðað fyrir bæjarþinginu, að undangenginni árangurslausri sáttaumleitun, með stefnu, út gefinni 5. október sl., gegn Ingvari Brynjólfssyni, Helgadal við Kringlumýrarveg, til greiðslu skuldar, að fjárhæð kr. 5.000,00, með 6% ársvöxtum frá 11. júní 1948 til greiðsludags og málskostnaðar að skaðlausu.

Stefndur hefur hvorki sótt þing né sækja látið, og er honum þó löglega stefnt. Verður þá samkvæmt ákvæðum 118. gr. laga nr. 85 frá 1936 að dæma málið eftir framlögðum skjölum og skilríkjum.

Málsatvik eru þau, að með samningi, dags. 11. júní 1948, seldi stefndur stefnendum rétt hans yfir lóðinni nr. 95 við Langholtsveg hér í bæ fyrir kr. 4.000,00, er þeir greiddu þegar. Þá telja stefnendur, að stefndur hafi lofað því að fá fjárfestingarleyfi til byggingar húss á lóðinni og afhenda stefnendum það. Fjárfestingarleyfið hafi hann hins vegar aldrei fengið, og hinn 17. júlí 1948 hafi stefndur verið sviptur öllum rétti til lóðarinnar og hún leigð öðrum. Hafi þeir stefnendur því ekkert fengið fyrir fé sitt, er þeir höfðu greitt. Þá hafa þeir haft ýmsan kostnað af þessu, er þeir telja nema kr. 1.000,00.

Fé þetta, kr. 5.000,00, telja stefnendur, að stefndur eigi að endurgreiða.

Með vísan til framangreinds verður að telja, að stefndum beri að endurgreiða verð lóðarréttindanna, kr. 4.000,00. Hins vegar hafa stefnendur engin rök fært fram fyrir frekara tjóni vegna þessa, og verður því skaðabótakrafa þeirra eigi tekin til greina.

Málalok verða því þau, að stefndur verður dæmdur til að greiða stefnendum kr. 4.000,00 með 6% ársvöxtum, er reiknast frá sátta-kærudegi, 23. ágúst sl. Þá þykir rétt, að stefndur greiði stefnendum málskostnað, er þykir hæfilega ákveðinn kr. 625,00.

Benedikt Sigurjónsson, fulltrúi borgardómara, kvað upp dóm þennan.

Dómsorð:

Stefndur, Ingvar Brynjólfsson, greiði stefnendum, Gunnari Guðmundssyni og Finni Thorlacius, kr. 4.000,00 með 6% ársvöxtum frá 23. ágúst 1949 til greiðsludags og kr. 625,00 í málskostnað innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.